

Rapportage
Oktober 2023

Ervaringsonderzoek **Veiligheid**

Inhoud

<u>Managementsamenvatting</u>	3
<u>Inleiding</u>	4
<u>Veiligheidsbeleving</u>	5
<u>Problemen in de buurt</u>	8
<u>Jeugd</u>	12
<u>Ondermijnende criminaliteit</u>	16
<u>Bijdrage organisaties aan veiligheid</u>	20
<u>Afsluitende vraag</u>	22
<u>Conclusie</u>	24

Managementsamenvatting

Veiligheidsbeleving in Deventer

Dit onderzoek is uitgevoerd om inzicht te krijgen in de veiligheidsbeleving van Deventer inwoners en dient als ondersteuning bij het opstellen van de Strategische Veiligheidsagenda van de gemeente Deventer. De bevindingen worden gebruikt om gerichte beleidsmaatregelen te ontwikkelen en de veiligheidsbeleving in Deventer verder te verbeteren.

Belangrijkste bevindingen

- De veiligheidsbeleving onder respondenten is overwegend positief, met 92% die aangeeft zich 'vaak' tot 'altijd' veilig te voelen in Deventer. Dit beeld is vergelijkbaar met een eerdere enquête uit 2019.
- De mening over veiligheid in de buurt is verdeeld, waarbij 68% een neutrale houding heeft over de veranderingen in de afgelopen vier jaar. 4% ziet een duidelijke verbetering, terwijl 5% een aanzienlijke verslechtering opmerkt.
- De meest voorkomende veiligheidsproblemen in de buurt zijn agressief verkeersgedrag (75%), rommel op straat (69%) en parkeerproblemen (63%). Deze problemen worden ook door de respondenten als de meest urgente aandachtspunten genoemd.
- Sommige wijken, zoals Rivierenwijk/Bergweide, Voorstad, Binnenstad en Keizerslanden, lijken vaker te kampen met (de in de gemeente Deventer meest genoemde) veiligheidsproblemen in vergelijking met andere delen van de stad, wat aangeeft dat specifieke aandacht wenselijk is.
- Respondenten voelen zich over het algemeen het veiligst in hun eigen huis, gevolgd door winkelgebieden en het centrum van Deventer. De minst veilige plekken zijn die waar groepen jongeren rondhangen (waar 33% zich (zeer) onveilig voelt).

- Er is verdeeldheid onder respondenten over de bijdrage van verschillende organisaties aan de veiligheid in de buurt, zoals de politie, de gemeente, jongerenwerk en woningcorporaties. Dit suggereert dat er ruimte is voor verbetering in de betrokkenheid van deze organisaties.
- Bijna de helft van de respondenten (44%) maakt zich zorgen over de veiligheid van jongeren en ziet een rol weggelegd voor de gemeente in het bevorderen van een veilige opgroeisituatie (63%). Respondenten geven de voorkeur aan preventieve maatregelen boven repressieve maatregelen (74%). Inwoners noemen verschillende maatregelen die de gemeente kan nemen om jongeren veilig op te laten groeien, zoals het organiseren van activiteiten, het creëren van ontmoetingsplekken, betrekken van ouders, meer toezicht, contact met jongeren en voorlichting.
- Relatief veel respondenten maken zich zorgen over de impact van ondermijning (37%) en vragen om meer inzet van de gemeente (54%). Mogelijke maatregelen omvatten meer zichtbaarheid en controle, bewustwording en preventie, een hardere aanpak, betrekken van burgers en specifieke aandacht voor druggerelateerde ondermijning.

Aanpak

Dit rapport bevat de resultaten van het ervaringsonderzoek Veiligheid 2023, gebaseerd op 1.060, door Deventenaren, ingevulde vragenlijsten. De vragenlijsten zijn digitaal ingevuld en verkregen via het Deventer Digipanel en een open link (verspreid via social media). De enquête stond open tussen 20 juli en 18 september 2023. De data werd vervolgens geschoond en gewogen om een representatieve steekproef te garanderen.

Inleiding

Achtergrond en aanleiding onderzoek

In 2019 heeft vakgroep Kennis & Verkenning van de gemeente Deventer een onderzoek uitgevoerd ten behoeve van het Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2019-2023. In de aanloop naar het vaststellen van de Strategische Veiligheidsagenda voor de komende jaren is Vakgroep Kennis & Verkenning opnieuw gevraagd om een onderzoek uit te voeren naar de veiligheidsbeleving onder Deventer inwoners. Het onderzoek omvat de algehele veiligheidsbeleving en spitst zich vervolgens toe op onderwerpen waar de gemeente op het gebied van openbare orde en veiligheid de komende jaren mee bezig gaat.

Proces, populatie en respons

Inwoners van Deventer vormen de doelgroep van dit onderzoek. Voor het onderzoek zijn enerzijds leden van het Deventer Digipanel aangeschreven om een digitale vragenlijst in te vullen. Daarnaast konden Deventenaren via een open link (kenbaar gemaakt via o.a. social media) de vragenlijst invullen.

Er zijn in totaal 2.809 Digipanelleden aangeschreven. 1.369 leden hebben de vragenlijst ingevuld. Bij onderzoeken zijn dikwijls niet alle ingevulde vragenlijsten bruikbaar, bijvoorbeeld omdat te weinig antwoorden worden ingevuld. Om tot een bruikbare set van gegevens te komen wordt de data opgeschoond. Ook vallen er door de wegingsfactor nog respondenten af, als we achtergrondkenmerken missen om de weging op de baseren. Na opschoning en weging van de data bleven er uiteindelijk 1.060 vragenlijsten over; 171 via de open link en 889 via het Digipanel. De Digipanelrespons bedraagt hiermee 31,7%.

Van tevoren is gekeken of de verdeling van de achtergrondkenmerken (leeftijd, geslacht en woonwijk) onder de respondenten conform de verdeling in de totale populatie lag. Dit bleek niet zo te zijn; er bestond een over-danwel ondervertegenwoordiging van bepaalde leeftijdscategorieën en respondenten uit bepaalde woonwijken en mannen waren in verhouding tot vrouwen oververtegenwoordigd. De data is daarom middels een wegingsfactor gewogen op deze kenmerken en daarmee is de verdeling van de populatie nagebootst.

Privacy

Dit onderzoek is uitgevoerd door onderzoeksbureau Kennis en Verkenning van de gemeente Deventer. Bij het doen van onderzoek en de verwerking van gegevens houdt Kennis en Verkenning zich aan de Gedragscode voor Onderzoek en Statistiek. Er is altijd sprake van een anonieme rapportage.

Leeswijzer

In dit rapport presenteren we de uitkomsten van het ervaringssonderzoek Veiligheid. Elk hoofdstuk in dit rapport bevat de uitkomsten op het betreffende onderdeel. De uitkomsten worden steeds in een grafiek gepresenteerd, met daarbij de uitkomsten in een tekstuele toelichting. Aan het einde van het rapport is een algehele conclusie van de hoofdpunten opgenomen.

In deze rapportage worden quotes van inwoners gepresenteerd. De opgenomen quotes betreffen een selectie uit alle gegeven reacties op de open vragen. Er zijn een aantal citaten gekozen die tezamen de diversiteit in genoemde onderwerpen weerspiegelen.

Veiligheidsbeleving

Veiligheidsbeleving

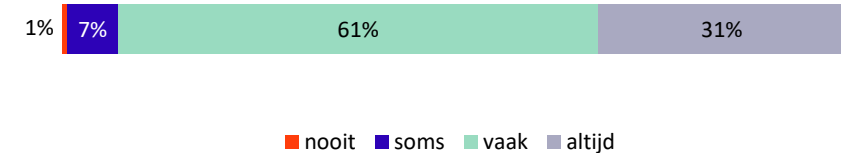
Meerderheid voelt zich veilig in Deventer

De enquête begon met een vraag over hoe inwoners hun algehele veiligheidsbeleving ervaren. Uit de resultaten blijkt dat een aanzienlijke meerderheid van de respondenten in Deventer zich veilig voelt: 61% geeft aan zich 'vaak' veilig te voelen, terwijl 31% zich 'altijd' veilig voelt. Bij 7% van de respondenten was er 'soms' een gevoel van veiligheid, wat suggereert dat er momenten zijn waarop ze zich minder veilig voelen. 1% geeft aan zich 'nooit' veilig te voelen in Deventer. In 2019 is ook naar de veiligheidsbeleving van Deventenaren gevraagd. Toen kwam een soortgelijk beeld naar voren.

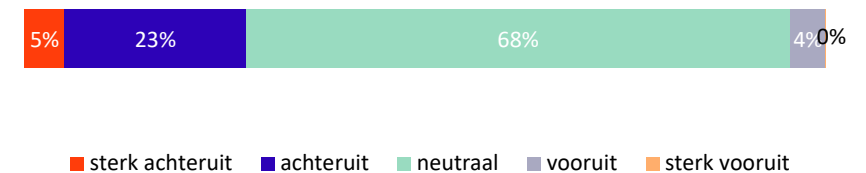
Veiligheid in buurt afgelopen vier jaar overwegend hetzelfde gebleven

Daarnaast werd aan inwoners gevraagd of ze van mening zijn dat hun buurt de afgelopen vier jaar vooruitgang heeft geboekt of juist achteruit is gegaan. Uit de resultaten blijkt dat de meerderheid van de respondenten neutraal is over deze kwestie (68%). Voor 23% van de respondenten is het duidelijk dat hun buurt achteruit is gegaan. 5% is van mening is dat de veiligheid aanzienlijk is verslechterd. 4% van de respondenten ziet juist een verbetering in de buurt, met betrekking tot veiligheid.

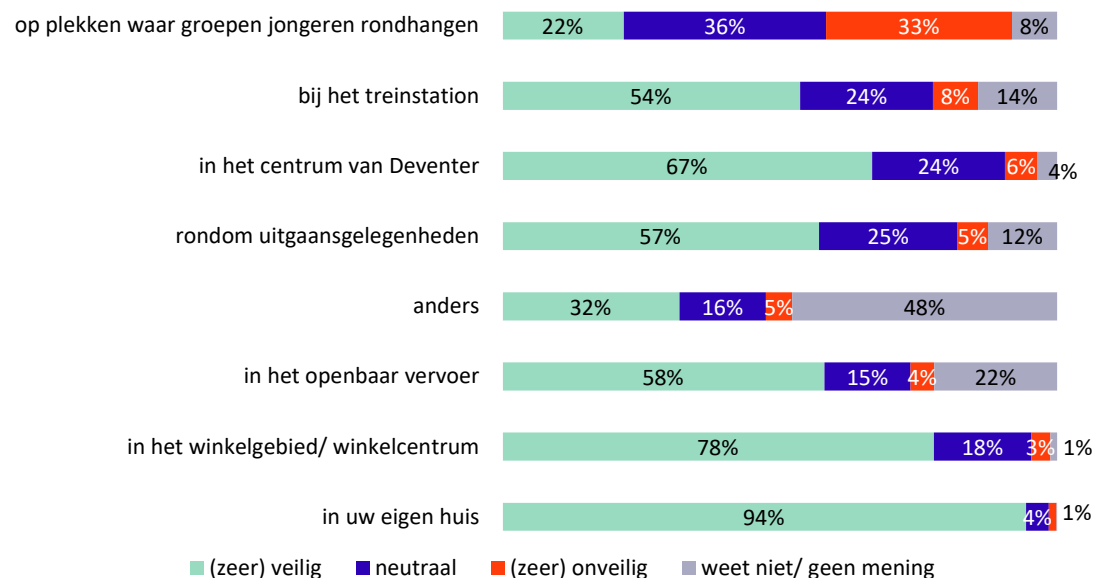
Voelt u zich veilig in Deventer?

Vindt u dat de veiligheid in uw buurt de afgelopen vier jaar vooruit of achteruit is gegaan?

Hoe veilig voelt u zich op onderstaande plekken?

Top 3 meest veilig

1. In eigen huis (94%)
2. In het winkelgebied/winkelcentrum (78%)
3. In het centrum van Deventer (67%)

Top 3 minst veilig

1. Plekken waar groepen jongeren rondhangen (33%)
2. Bij het treinstation (8%)
3. In het centrum van Deventer (6%)

Opvallend: het centrum van Deventer komt in beide lijstjes voor: er wordt vaker aangegeven dat men zich er wél veilig voelt, dan dat mensen aangeven dat dit niét zo is.

Veiligheidsbeleving

Thuis, in winkelgebied en Deventer centrum meest veilig, minst veilig op plekken met hangjongeren

Het meest veilig voelt men zich in het eigen huis (94%). In het winkelcentrum/ winkelgebied zegt 78% zich veilig te voelen. In het centrum van Deventer voelt 67% zich veilig. Wat betreft vervoersdiensten ervaart ongeveer de helft van de respondenten een gevoel van veiligheid: 54% ervaart dit bij het treinstation en 58% ervaart dit in het openbaar vervoer. 57% van de respondenten voelt zich veilig rondom uitgaansgelegenheden.

Respondenten voelen zich het minst veilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen: 33% voelt zich hier (zeer) onveilig. Hier tegenover staat 22% die zich wel veilig voelt op dergelijke plekken. De rest oordeelt neutraal en voelt zich niet uitgesproken veilig of onveilig, of heeft hierover geen duidelijke mening.

Bij het treinstation voelt 8% zich niet veilig. Daar tegenover geeft 54% juist aan zich daar wel veilig te voelen. In het centrum voelt 6% zich niet veilig, tegenover 67% die zich hier wel veilig voelt. Een kwart van de respondenten voelt zich hier niet uitgesproken veilig of onveilig.

In de categorie 'anders' noemen een aantal respondenten uiteenlopende plekken/situaties, zoals bijvoorbeeld het centrum, in de buurt van hangjongeren in verkeerssituaties en een onveiligheidsgevoel in het donker.

Problemen in de buurt

Problemen in de buurt

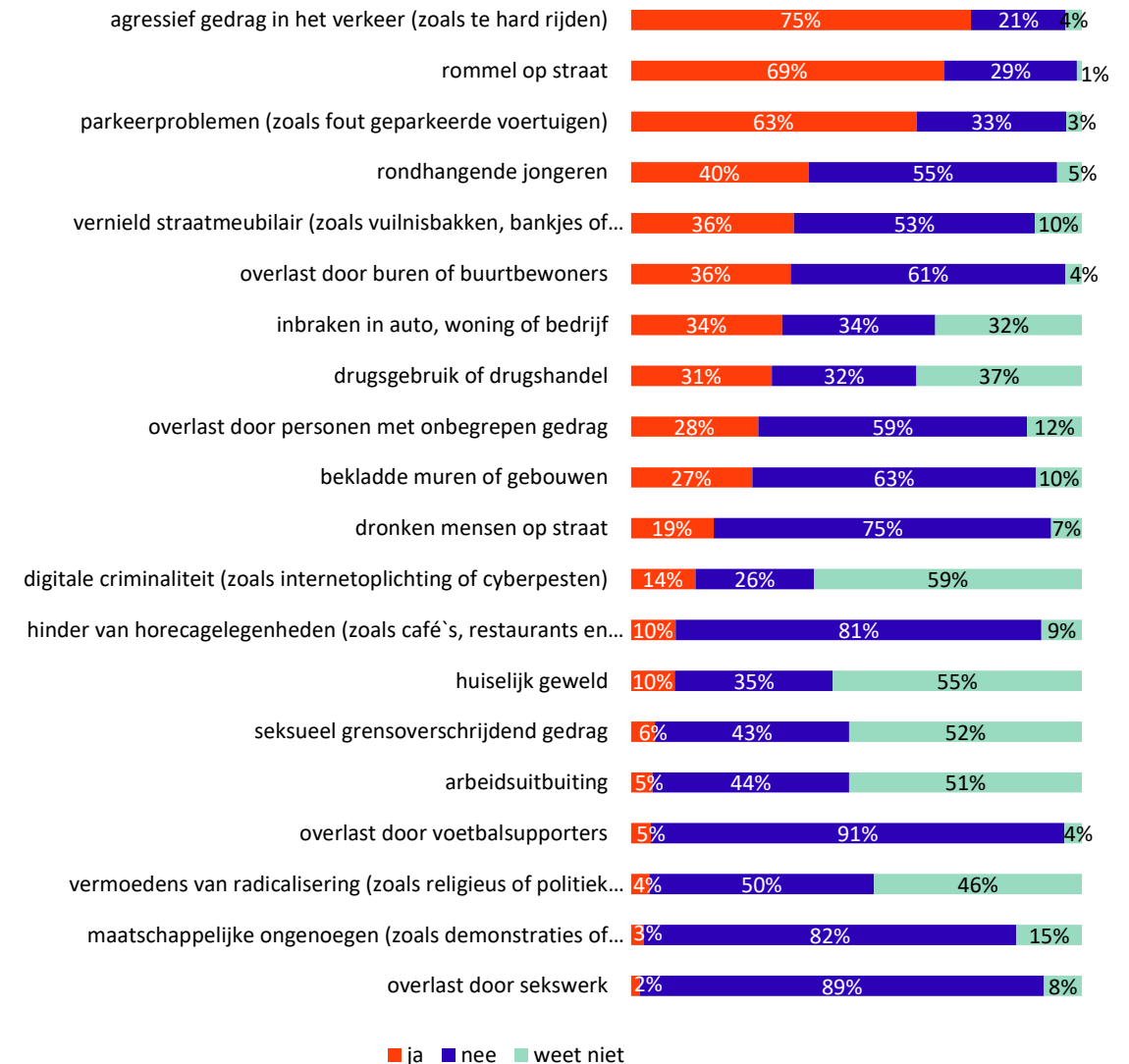
Agressief gedrag in verkeer, rommel op straat, parkeerproblemen en hangjongeren meest voorkomende problemen in de buurt

75% van de respondenten zegt dat agressief gedrag in het verkeer (zoals te hard rijden) in hun buurt voorkomt. 69% geeft aan dat er rommel op straat ligt en 63% geeft blijk van parkeerproblemen. Overlast door sekswerk of door voetbalsupporters, maatschappelijk ongenoegen, vermoedens van radicalisering, arbeidsuitbuiting en seksueel overschrijdend gedrag komen volgens respondenten het minst vaak voor in de buurt (tussen de 2% - 5%). Dit geldt ook voor huiselijk geweld (10%), hinder van horecagelegenheden (10%) en digitale criminaliteit (14%).

Daarnaast meldt een aanzienlijk aantal respondenten dat er problemen in hun buurt zijn, zoals vernield straatmeubilair (36%), overlast door burens of buurtbewoners (36%), inbraken in auto's, woningen of bedrijven (34%), drugsgebruik of -handel (31%), overlast door mensen met onbegrepen gedrag (28%), bekladde muren of gebouwen (27%), en dronken personen op straat (19%).

Het is belangrijk op te merken dat een deel van deze problemen, zoals bijvoorbeeld huiselijk geweld, vermoedens van radicalisering en seksueel grensoverschrijdend gedrag, achter de voordeur plaatsvindt, waardoor er mogelijk minder zicht op is. Dit wordt ook weerspiegeld in de resultaten, waarbij veel respondenten aangeven dat ze niet weten of deze problemen daadwerkelijk voorkomen in hun buurt.

Komt het volgende wel eens voor in uw buurt?

Top 5

Parkeerproblemen

1. De Hoven (86%)
2. Colmschate-Noord (77%)
3. Rivierenwijk en Bergweide (75%)
4. Voorstad en Binnenstad (beiden 72%)
5. Keizerslanden (69%)

Top 5

Rommel op straat

1. Binnenstad (86%)
2. Rivierenwijk en Bergweide (83%)
3. Borgele/Platvoet en Keizerslanden (beiden 82%)
4. Voorstad (81%)
5. Zandweerd (77%)

Top 5

Agressief gedrag in verkeer

1. Voorstad (86%)
2. Keizerslanden en Rivierenwijk/Bergweide (beiden 83%)
3. Binnenstad (79%)
4. Zandweerd en De Hoven (beiden 76%)
5. Colmschate-Vijfhoek (73%)

Top 5

Ronddhangende jongeren

1. Voorstad (56%)
2. Colmschate-Vijfhoek (55%)
3. Binnenstad en Rivierenwijk/Bergweide (beiden 46%)
4. Colmschate-Noord (45%)
5. Borgele en Platvoet (44%)

Problemen in de buurt

Top 5 wijken meest voorkomende problemen

In Rivierenwijk/Bergweide, Voorstad, Binnenstad en Keizerslanden relatief veel problemen gerapporteerd

Agressief gedrag in verkeer, rommel op straat, parkeerproblemen en hangjongeren blijken de meest voorkomende problemen in de buurt. Hiernaast staat per probleem een weergave van de top 5 wijken waar respondenten het meest vaak hebben aangegeven dat het probleem voorkomt in de buurt.

Ter illustratie: rommel op straat wordt door 86% van de respondenten uit Binnenstad gerapporteerd als probleem. Daarmee staat Binnenstad op nummer één van alle wijken als het gaat om de vraag of men rommel op straat treft. Vergeleken met de andere wijken in Deventer komt rommel op straat volgens inwoners in de Binnenstad relatief veel voor.

Alle genoemde wijken komen tenminste tweemaal voor in één van de vier ranglijsten. Sommige wijken komen meerdere malen voor. Het gaat hierbij om Rivierenwijk/Bergweide, Voorstad, Binnenstad en Keizerslanden. In deze wijken lijkt het erop dat de problemen in meerdere mate spelen dan in de andere wijken.

Problemen in de buurt

Agressief gedrag in verkeer, rommel op straat en parkeerproblemen prioriteit

Indien de respondenten positief reageerden op de vraag over de aanwezigheid van problemen in hun buurt, werd hen vervolgens gevraagd welke van deze problemen als eerste aangepakt zou moeten worden. Hierbij hadden ze de mogelijkheid om maximaal drie antwoorden te selecteren om zo de meest urgente problemen aan te geven. De grafiek hiernaast toont de resultaten van deze vraag.

Ter illustratie: van de respondenten die 'agressief gedrag in het verkeer' aanmerkte als probleem in de buurt, geeft 48% prioriteit aan dit probleem.

Verder staat voor 36% rommel op straat bovenaan de prioriteitenlijst, en 28% wil parkeerproblemen als eerste aanpakken.

Het is belangrijk op te merken dat deze top drie problemen ook de meest voorkomende zijn in de buurt, zoals eerder aangegeven. Logischerwijs worden problemen die minder vaak voorkomen in de buurt ook minder vaak aangemerkt als de meest dringende om aan te pakken, volgens de inwoners.

Indien ja bij vorige vraag: welke hiervan zou als eerste in uw buurt moeten worden aangepakt?

Jeugd

Jeugd

"Ik maak me zorgen over de veiligheid van jongeren"

■ (helemaal) mee eens ■ neutraal ■ (helemaal) mee oneens ■ weet niet/ geen mening

"Ik vind dat de gemeente zich meer moet inzetten op het veilig laten opgroeien van jongeren en hier budget voor vrij moet maken"

■ (helemaal) mee eens ■ neutraal ■ (helemaal) mee oneens ■ weet niet/ geen mening

"Bij jongeren passen preventieve maatregelen (bijvoorbeeld vóóraf voorlichten) beter dan repressieve maatregelen (bijvoorbeeld ná de tijd straffen)"

■ (helemaal) mee eens ■ neutraal ■ (helemaal) mee oneens ■ weet niet/ geen mening

Bijna helft respondenten heeft zorgen over veiligheid jongeren: gemeente mag meer inzetten op veilig opgroeien, preventieve maatregelen beter dan repressieve

Aan inwoners is een aantal stellingen voorgelegd over de jeugd van Deventer, met de vraag in hoeverre zij het hiermee eens danwel oneens zijn. Met de stelling "ik maak me zorgen om de veiligheid van jongeren" is een meerderheid het (helemaal) eens (44%). 17% zegt het (helemaal) oneens te zijn met de stelling. De rest oordeelt neutraal (27%) of weet het niet/ heeft hierover geen mening (12%).

Eveneens een meerderheid van de respondenten (63%) is van mening dat de gemeente zich meer moet inzetten op het veilig laten opgroeien van jongeren en hier budget voor vrij moet maken. 20% heeft hierover een neutraal oordeel en 8% is het hier niet mee eens.

Bijna driekwart (74%) van de respondenten is van mening dat preventieve maatregelen (bijvoorbeeld vooraf voorlichten) beter werkt dan repressieve maatregelen (bijvoorbeeld na de tijd straffen). 13% oordeelt hierover neutraal en 8% is het hier niet mee eens. De rest weet het niet of heeft hierover geen mening.

Jeugd

Een aantal thema's lijken naar voren te komen uit de open antwoorden van respondenten op de vraag "Welke maatregelen stelt u voor aan de gemeente Deventer om jongeren veilig te laten opgroeien?".

- **Aanbieden en organiseren van activiteiten en mogelijkheden creëren voor tijdsbesteding:** respondenten noemen maatregelen als het aanbieden van diverse activiteiten, zoals sportevenementen of culturele evenementen, jongeren de mogelijkheid bieden om zich te ontplooiën. Buurthuizen, sportverenigingen en scholen kunnen fungeren als plekken waar dergelijke activiteiten georganiseerd kunnen worden. Het bieden van diverse tijdsbestedingsmogelijkheden zou jongeren helpen hun vrije tijd op een zinvolle manier te besteden. Dit kan helpen voorkomen dat ze zich vervelen of rondhangen op straat.
- **Creëren van veilige ontmoetingsplekken** waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, ontspannen en plezier kunnen hebben, is belangrijk volgens relatief veel respondenten. Dit kan mogelijk bijdragen aan het verminderen van overlast op openbare plaatsen en biedt een zinvolle(re) besteding van de vrije tijd. Geef ze vrijheid en ruimte om hun eigen ding te doen.
- **Ouders actiever betrekken:** ouders spelen een belangrijke rol bij het begeleiden van hun kinderen. Het is volgens relatief veel respondenten belangrijk om ouders te betrekken bij de activiteiten van hun kinderen, hen bewust te maken van hun verantwoordelijkheden, en hen aan te spreken op hun rol in de opvoeding.
- **Meer toezicht, handhaving en controle:** het handhaven van regels en duidelijke grenzen stellen wordt door een aantal respondenten genoemd als belangrijk punt. Hierbij wordt gedacht aan een grotere zichtbaarheid van de politie op straat, meer handhaving van ongewenst gedrag en controle op drugsmisbruik.
- **In contact blijven met jongeren:** jongeren willen gehoord en begrepen worden, aldus relatief veel respondenten. Jongerenwerkers en andere professionals kunnen mogelijk een brug vormen tussen jongeren en de gemeenschap door naar hen te luisteren, hun behoeften te begrijpen en hen te betrekken bij beslissingen.
- **Preventieve maatregelen,** zoals voorlichting op scholen en begeleiding aan jongeren, ouders en scholen wordt ook meerdere keren genoemd als belangrijk punt.

Jeugd

Greep uit de reacties

Aanbieden en organiseren van activiteiten en mogelijkheden creëren voor tijdsbesteding

- “Aanbieden van voldoende motiverende activiteiten waardoor ze minder geneigd zijn rond te hangen.”
- “Biedt jongeren ruimte om rond te hangen, om met graffiti te spuiten, etc. Biedt kinderen en jongeren activiteiten die hen aanspreken en biedt deze structureel aan.”
- “Buurtwerk. Jongeren bij elkaar laten komen om elkaar te ontmoeten. Organiseren leuke dingen. Creatief, sportief, gezelligheid. Ook in de buurt.”

Creëren van veilige ontmoetingsplekken

- “Buurthuizen in elke wijk, speciaal waar jongeren terecht kunnen om elkaar te ontmoeten i.p.v. op straat.”
- “Er moeten voldoende uitlaatkleppen zijn. Lekker sporten bewegen en elkaar op een veilige plek ontmoeten.”
- “Plekken creëren waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, buurthuizen o.i.d. Jongeren willen bij elkaar rondhangen.”

Ouders actiever betrekken:

- “Dit hoort niet bij de gemeente te liggen maar bij de ouders. Onderdeel van opvoeden is weten waar en met wie je kind uithangt. De ouders moeten aangepakt.”
- “Dit moet samengaan en in samenspraak met de ouders van de jongeren. Ouders zijn op de allereerste plaats verantwoordelijk.”
- “Meer de ouders aanspreken en betrekken bij misdragingen van kinderen. Sneller ingrijpen en klachten/overlast uiterst serieus nemen.”

Meer toezicht, handhaving en controle:

- “Harde hand bij gedrag dat buiten het sociaal maatschappelijk wenselijke valt. Daarnaast ouders verantwoordelijk maken voor gedrag van kind.”
- “Harder aanpakken van overlast, voorlichting aan jeugd over gedrag en consequenties, lik op stuk beleid voeren, ouders wijzen op verantwoordelijkheid en consequent handhaven middels hoge boetes.”

In contact blijven met jongeren:

- “Ga met ze in gesprek, zodat je weet wat er leeft. Luister en betrek ze bij plannen.”
- “In wijken waar veel jongeren op straat hangen, jongerenwerkers inzetten, die een vertrouwenspositie hebben in de wijk en zo met jongeren in gesprek kunnen gaan, zodat jongeren zich gezien voelen.”
- “Zorgen voor voldoende ruimte waar jongeren kunnen op hun gemak kunnen zijn, plus jongerenwerkers die aandacht hebben voor hen en ze kunnen opvangen en naar hen luisteren.”

Preventieve maatregelen

- “veel meer preventief werken dan repressief. Voorlichting, jeugd betrekken en bewust maken van hun eigen gezondheid en gezonde omgeving. kan gemeente niet alleen, samen met ouders, scholen en betrokken andere burgers. Positief gedrag bekrachtigen en belonen.”
- “Preventie integreren in schoolprogramma.”
- “Goede voorlichting over digitale overheid, desinformatie, weerbaarheid tegen (online) criminaliteit.”
- “Preventie, bewustwording onder jongeren vergroten, maatschappelijke projecten, laat slachtoffers of jonge criminelen die nu weer op het rechte pad zijn hun verhaal vertellen en valkuilen aangeven... etc.”

Combinatie van verschillende maatregelen

- “Ik denk dat het een combinatie moet zijn van zowel preventief als repressief. High trust, high penalty.”
- “Meer plekken waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten, jeugdhonken, met muziek, hun eigen plek en niet op straat. Met ook een jongerenwerker die kan signaleren, activiteiten organiseren die jongeren aanspreken bv samen met poppodium, dansschool, sportscholen. Informatie geven over drugs. Meer toezicht op risicoplekken met camera's. Criminele jongeren goed volgen, alternatief bieden, huisvesting en werk onder voorwaarde dat ze niet terugvallen in crimineel gedrag. Dus goed gedrag belonen. Horeca waar gebruikt wordt sluiten.”

Ondermijnende criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit

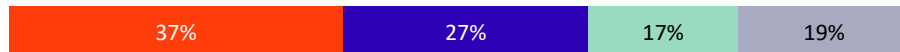
Aanzienlijk deel inwoners heeft zorgen over ondermijning en ziet graag meer inzet op bestrijding door gemeente

Een aanzienlijk deel van de respondenten (37%) maakt zich zorgen over de impact van ondermijning, terwijl 27% neutraal staat tegenover dit vraagstuk. Daarentegen maakt 17% van de respondenten zich geen zorgen over ondermijning en 19% heeft hier geen uitgesproken mening over.

Meer dan de helft van de respondenten is van mening dat de gemeente zich sterker moet inzetten voor de bestrijding van ondermijnende criminaliteit en hiervoor financiële middelen moet vrijmaken (54%). 24% neemt hierover een neutrale positie in en 5% vindt dat de gemeente hiervoor geen extra inspanning hoeft te leveren. Voor 16% van de respondenten is dit een kwestie waarover ze geen standpunt innemen.

Wat opvalt, is dat er een groter aantal respondenten is dat pleit voor een grotere inzet van de gemeente tegen ondermijnende criminaliteit (54%), terwijl het aantal respondenten dat zich daadwerkelijk zorgen maakt over de effecten van ondermijning lager ligt (37%).

"Ik maak me zorgen over de effecten van ondermijning in Deventer"

■ (helemaal) mee eens ■ neutraal ■ (helemaal) mee oneens ■ weet niet/ geen mening

"Ik vind dat de gemeente zich meer moet inzetten om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan en hier budget voor vrij moet maken"

■ (helemaal) mee eens ■ neutraal ■ (helemaal) mee oneens ■ weet niet/ geen mening

Ondermijnende criminaliteit

Een aantal thema's lijken naar voren te komen uit de open antwoorden van respondenten op de vraag "Welke maatregelen stelt u voor aan de gemeente Deventer om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan?"

- **Opsporing en controle:** respondenten benadrukken de noodzaak van meer toezicht en controle in de openbare ruimte en op bedrijven. Meer handhaving en opsporing, "meer blauw op straat", wordt meerdere malen aangehaald als belangrijk punt. Andere punten die genoemd worden zijn het actief opsporen van fraudeurs, controle op praktijken zoals witwassen, hennepcultuur en prostitutie, evenals het inzetten van beveiligingscamera's. Sommige respondenten suggereren dat investeringen in extra personeel en scholing nodig is om ondermijning effectiever te kunnen opsporen en verdachte activiteiten eerder te kunnen signaleren.
- **Bewustwording en preventie:** het belang van bewustwording en preventie wordt benadrukt door een aantal respondenten. Hierbij worden voorbeelden genoemd als voorlichtingscampagnes en bewustwordingsinitiatieven. Deze initiatieven zouden gericht moeten zijn op het informeren van zowel burgers als specifiek op jongeren over de gevaren en risico's van ondermijnende criminaliteit, om jongeren te behoeden voor betrokkenheid bij criminele praktijken.
- **Strengere aanpak en duidelijke grenzen:** een aantal respondenten pleit voor een hardere aanpak van ondermijning, waarbij zwaardere straffen en strengere sancties worden opgelegd om duidelijke grenzen te stellen. Hard ingrijpen bij overtredingen en een "lik-op-stuk"-beleid om potentiële overtreders af te schrikken zijn punten die worden genoemd.
- **Betrokkenheid van burgers:** de rol van burgers wordt door sommige respondenten gezien als cruciaal in de strijd tegen ondermijning. Zij zijn de 'ogen en oren in de buurt'. Luister naar inwoners en neem hen serieus. Een aantal respondenten benadrukt het belang van een laagdrempelige manier van melden, mogelijk ook anoniem.
- **Onzichtbaar karakter ondermijning:** sommige respondenten geven aan dat ze zich geen specifieke maatregelen kunnen voorstellen vanwege het onzichtbare karakter van ondermijning. Het gebrek aan zicht op ondermijning maakt het uitvoeren van preventieve maatregelen moeilijk.
- **Aanpak van drugs en legalisatie:** de aanpak van druggerelateerde ondermijning wordt ook een aantal keren genoemd. Verschillende standpunten worden genoemd: zowel ontmoediging en voorlichtingscampagnes, als juist het legaliseren van bepaalde drugs.
- **Verantwoordelijkheid en samenwerking:** sommige respondenten benadrukken dat de gemeente niet de enige verantwoordelijke partij is in de strijd tegen ondermijning. Dit zou eerder een gezamenlijke inspanning moeten zijn van onder andere de politie, het Openbaar Ministerie, justitie en inlichtingendiensten.
- **Arbeidsmigranten:** een vermeende betrokkenheid van arbeidsmigranten bij ondermijnende praktijken wordt door een aantal respondenten genoemd als een zorgpunt en een aspect dat aandacht behoeft.

Ondermijnende criminaliteit

Greep uit de reacties

Opsporing en controle

- “Betere controle en zwaardere straffen.”
- “Betere controle en ongewenst gedrag beter en duidelijker bestraffen. Dat begint al bij `kleine` criminaliteit als bijvoorbeeld overlast veroorzaken, vervuilen en vernielingen.”
- “Horeca-vergunningen beter controleren, regelmatigere integrale controles uitvoeren, meer toezicht op oude bedrijventerreinen.”

Bewustwording en preventie

- “Preventie, actieve signalering, leren van andere gemeenten en landen.”
- “Vooral tijdige voorlichting en armoedebestrijding zodat jeugd niet in de verleiding komt het criminele pad op te gaan.”
- “Voorlichting op de scholen, zorgen dat jongeren een plek hebben om samen te zijn met gesprekken(jongerenwerk), ook ouders betrekken. En meer toezicht en lik op stuk beleid. Zowel preventief als toezicht dus.”

Strengere aanpak en duidelijke grenzen

- “Extra politie. Extra leerplicht. Extra toezicht. Hardere straffen.”
- “Keihard aanpakken, lik op stuk. We zijn te zacht. Gedrag moet consequenties hebben.”
- “Meer blauw op straat, hogere straffen.”
- “Meer lik op stuk beleid. Eindeloze juridische strijdtonelen ondermijnen gezag.”

Betrokkenheid van burgers

- “Actief inwoners oproepen om verdachte situaties die passen bij ondermijning (geef hierover voorlichting!!) te melden.”
- “Signalen van burgers meer oppakken misschien? Zij zijn de ogen en oren in de wijk.”
- “Het kunnen melden van misstanden laagdrempelig en anoniem maken en direct controles uitoefenen.”
- “Hierin is het belangrijk al bij de oorsprong in te grijpen. Oren en ogen in de buurt zijn er genoeg, maar er wordt niet goed (genoeg) naar geluisterd of gebruik van gemaakt. Er is misschien wel een te grote kloof tussen gemeente en bewoners (ook landelijk tussen bevolking en de politiek). Daarin is veel winst te behalen denk ik.”
- “Loket waar burgers zich kunnen melden met klachten voor ondermijning zowel persoonlijk als anoniem.”

Onzichtbaar karakter ondermijning

- “Dit kan ik zo niet beantwoorden. Het is "onzichtbaar" voor de buitenwereld en ik weet niet hoe dit tegen gegaan zou moeten worden. Infiltreren? BIBOB nog verder aanscherpen?”
- “Veel bewoners hebben niet in de gaten hoe en waar dit plaats vind. Geef hierover openheid, informatie en voorlichting.”

Aanpak van drugs en legalisatie

- “Drugs en dergelijke problemen hard aanpakken.”
- “Drugs legaliseren.”
- “Drugshandel op straat aanpakken.”
- “Wet Bibob strakker handhaven, optreden tegen drugshandel, controle druglabs in buitengebied.”
- “Er gaat denk ik veel te veel geld naar drugbestrijding t.o.v. wat het oplevert. Legalisering van cannabis zou veel criminaliteit schelen. De overheid neemt veel maatregelen zonder achteraf te beoordelen of de maatregel het gewenste effect echt heeft opgeleverd.”

Verantwoordelijkheid en samenwerking

- “Ik vind dit meer een taak voor de politie/inlichtingendiensten. De gemeente moet m.i. faciliteren door informatie aan te leveren.”
- “Ondermijnende criminaliteit is een maatschappelijk probleem welke niet door een gemeente alleen aangepakt kan worden. Landelijke en/of regionale aanpak biedt meer soelaas. Maatregel lokaal ligt op het vlak van aanwezig zijn van jeugdwerk, wijkagent en dergelijke om signalen tijdig te onderkennen en hier gericht op te reageren.”

Arbeidsmigranten

- “Denk bij arbeidsmigratie bijvoorbeeld aan het beter in zicht hebben van de problematiek en het ontwikkelen van beleid/oplossingen om uitbuiting ervan tegen te gaan. En daarmee een hoop problemen in `de wijk` kan voorkomen.”
- “Lastige vraag. Arbeidsmigranten in wijken aanpakken, Incl. eigenaren van panden. Horeca goed controleren. Men weet in de wijk echt wel waar het niet goed zit. Maar er is niet echt een goed anoniem meldpunt bij de gemeente. Of is niet bekend genoeg als het er wel is.”

Bijdrage organisaties aan veiligheid

Bijdrage organisaties aan veiligheid

Verdeeld beeld over bijdrage organisaties aan veiligheid in de buurt

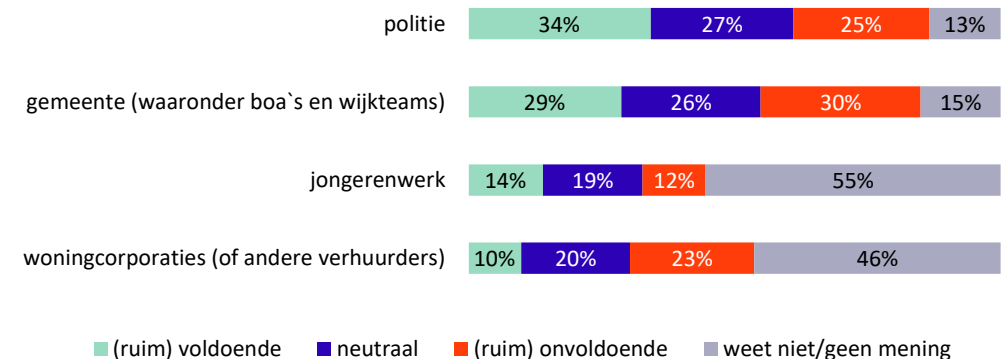
34% van de respondenten is van mening dat de politie aanzienlijk bijdraagt aan de veiligheid in de buurt. In tegenstelling hiermee is 25% het hier niet mee eens en denkt dat de politie juist onvoldoende bijdraagt. 27% heeft geen uitgesproken mening.

Als het gaat om de gemeente (waaronder boa's en wijkteams) komt een soortgelijk beeld naar voren: 29% meent dat de gemeente ruim voldoende bijdraagt aan een veilige buurt, terwijl een even grote groep (30%) vindt dat dit juist niet het geval is. De rest van de respondenten heeft hierover geen duidelijk standpunt.

De bijdrage van jongerenwerk aan een veilige buurt is voor de meeste respondenten onbekend: 55% weet niet in hoeverre jongerenwerk bijdraagt aan veiligheid in de buurt. Onder degenen die wel een mening hebben, zijn de meningen verdeeld: 14% vindt de bijdrage (ruim) voldoende, 12% beschouwt deze als (ruim) onvoldoende, en 19% heeft een neutraal oordeel.

Voor woningcorporaties (of andere verhuurders) zien we een soortgelijk patroon, maar met een iets grotere groep mensen (23%) die van mening is dat deze onvoldoende bijdragen aan de veiligheid in de buurt.

In hoeverre vindt u dat ondergenoemde organisaties voldoende bijdragen aan de veiligheid in uw buurt?

Afsluitende vraag

“Blijf luisteren naar de burgers en hun ideeën, betrek ze erbij en maak waar wat je belooft!”

“Jongeren zijn de toekomst, zet die bovenaan als het gaat om een preventieve aanpak.”

“Maak werk van ordehandhaving achteraf, maar nog méér van preventie vooraf. Licht voor, verbind, breng samen en controleer (soms).”

“Openbare ruimte niet laten verloederen.”

“Klachten serieus nemen.”

“Zichtbaarheid handhavers en kordaat optreden van hen, lik op stuk-beleid en meldpunten (on)veiligheid beter zichtbaar maken.”

“Zet in op bestaanszekerheid en bied alle mensen in de maatschappij de kans op meedoen. Laat criminaliteit minder lopend zijn.”

“Een plek waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten (Buurthuis).”

“Dat een rommelige omgeving, ook van het openbaar groen, aanzet tot verpaupering van de wijk.”

“Verkeersveiligheid verbeteren. Er wordt nog te vaak te hard / roekeloos gereden.”

“Besteed extra aandacht aan de jeugd. Dat kan op verschillende manieren. Voer gesprekken met jongeren.”

Afsluitende vraag

Tot slot is de volgende vraag aan inwoners gesteld: *“Wat wilt u de gemeente Deventer nog meegeven voor de Strategische Veiligheidsagenda?”*. Uit de open antwoorden op deze vraag komen veel verschillende antwoorden naar voren, maar de meeste raken aan de thema's die eerder in de vragenlijst aan bod zijn gekomen: meer handhaving en controle, budget vrijmaken ten behoeve van de veiligheid in Deventer en de buitengebieden, het aanpakken van overlast en verloedering. Maar ook het investeren in de verkeersveiligheid, armoedebestrijding, het inzetten op preventie en voorlichting en het betrekken van inwoners, waarbij ook specifiek geïnvesteerd wordt in jongeren, inclusiviteit en waar ook gekeken wordt naar de rol van asielzoekers met betrekking tot veiligheid.

Conclusie

Conclusie

- Een aanzienlijke meerderheid van de inwoners van Deventer voelt zich veilig in hun stad, waarbij 61% aangeeft zich 'vaak' veilig te voelen en 31% 'altijd' veilig. Slechts 1% voelt zich 'nooit' veilig. Dit beeld is vergelijkbaar met een eerdere enquête in 2019.
- Wat betreft de veiligheid in de buurt zijn de meningen verdeeld. De meerderheid van de respondenten (68%) heeft een neutraal standpunt over de veranderingen in hun buurt gedurende de afgelopen vier jaar. 4% ziet een duidelijke verbetering in de buurt op het gebied van veiligheid, terwijl 5% van mening is dat de veiligheid aanzienlijk is verslechterd. Dit suggereert dat er ruimte is voor verbetering in bepaalde gebieden.
- Agressief gedrag in het verkeer, rommel op straat en parkeerproblemen worden het vaakst genoemd als problemen in de buurt, terwijl andere problemen, zoals bijvoorbeeld overlast door sekswerk of voetbalsupporters of maatschappelijk ongenoegen, minder vaak voorkomen volgens respondenten. Belangrijk hierbij is wel dat een aantal van de bevroegde problemen zich achter gesloten deuren afspeelen, waardoor ze wellicht minder zichtbaar zijn.
- In de enquête gaven respondenten aan dat agressief verkeersgedrag, rommel op straat en parkeerproblemen als de meest urgente problemen moeten worden aangepakt. Deze problemen zijn echter ook het meest voorkomend in de buurt, wat de prioriteit van de inwoners weerspiegelt.
- Sommige wijken, zoals Rivierenwijk/Bergweide, Voorstad, Binnenstad en Keizerslanden, lijken relatief vaak te kampen met veiligheidsproblemen, in vergelijking met andere delen van de stad. Deze gebieden vereisen mogelijk meer specifieke aandacht.
- Inwoners voelen zich over het algemeen het meest veilig in hun eigen huis, gevolgd door winkelgebieden en het centrum van Deventer. De minst veilige plekken zijn die waar groepen jongeren rondhangen, waar 33% zich (zeer) onveilig voelt.
- Wat betreft de bijdrage van verschillende organisaties aan de veiligheid in de buurt, zoals de politie, de gemeente, jongerenwerk en woningcorporaties, bestaat er verdeeldheid onder de respondenten. Dit suggereert dat er ruimte is voor verbetering in de betrokkenheid en effectiviteit van deze organisaties om een bijdrage te leveren aan de veiligheid in de gemeente Deventer.
- Bijna de helft van de respondenten zegt zich zorgen te maken over de veiligheid van jongeren en zij zien een rol weggelegd voor de gemeente in het bevorderen van een veilige opgroeisituatie. Respondenten geven de voorkeur aan preventieve maatregelen boven repressieve maatregelen. Zij noemen onder andere het organiseren van activiteiten, het creëren van ontmoetingsplekken, betrekken van de ouders, meer toezicht, contact houden met jongeren en voorlichting als mogelijke maatregelen.
- Een aanzienlijk deel van de inwoners maakt zich zorgen over de impact van ondermijning en er is vraag naar een versterkte inzet van de gemeente bij de bestrijding ervan. Mogelijke maatregelen omvatten volgens de respondenten onder andere het vergroten van zichtbaarheid en controle, bewustwording en preventie, een hardere aanpak, het betrekken van burgers en specifieke aandacht voor druggerelateerde ondermijning.

Colofon

Gemeente Deventer

Vakgroep Kennis en Verkenning

Team Advies, Support en Kennis

Coco Ribbens

Oktober 2023